

Vzdělávací obor: **Hudební, taneční a dramatická výchova**

Očekávaný výsledek učení: UAK-HTD-001-ZV5-001

Využívá osvojené postupy, prostředky kreativního tance k vnímání vlastního těla, k osobitému pohybovému a tanečnímu vyjadřování a k vlastní tvorbě.

Popis úrovně **Splněno:**

- Přijímá pravidla a zadání.
- Zapojuje se do herních aktivit a cvičení, v nichž získává základní dovednosti pro tvorbu v oblasti dramatické výchovy a divadla (hlasové a mluvní, pohybové, komunikační, improvizace, dovednosti pro hru v roli, skupinovou spolupráci apod.).

Zptej se

Autor: Jan Bárta

Anotace:

V ilustraci je popsána aktivita, jejímž cílem je rozvíjet kreativitu žáků, jejich komunikační dovednosti, schopnost zvládnout nečekané impulsy, improvizovat, rozvíjet komunikační aktivity dětí a propojit členy skupiny prostřednictvím společné hry. Celá skupina pracuje společně, přičemž se do procesu částečně zapojuje i učitel. Vede žáky k tomu, aby se naučili naslouchat a reagovat na to, co bylo řečeno, a na odbourávání sebecenzury v rámci hry se členy skupiny, kterou žáci znají. Hra klade i poměrně velké nároky na pohotovost a improvizace dovednosti. Improvizace hra dává také prostor osobitosti, originalitě, jedinečnosti – jak při vymýšlení otázek, tak při tvorbě improvizovaných odpovědí. V reflexi žáci vyjadřují své emoce ze hry a propojují hru se situacemi v reálném životě.

Zadání

pro

žáky:

Skupina stojí v kruhu, učitel zadává aktivitu. Požádá jednoho z žáků, aby se postavil do středu kruhu. Jeden tedy stojí uprostřed a celá skupina okolo. Učitel začíná s první otázkou (otázka by měla být kladena tak, aby ten, kdo odpovídá, musel odpovědět celou větou/souslovím, nikoli pouze krátkou odpovědí „ano“ či „ne“. Například funkčnější je otázka: „Jakou máš rád hudbu?“ než otázka typu: „Máš rád červenou?“). Součástí pravidel je, že tážající nesmí klást otázky agresivní, příliš osobní apod. Učitel nebo ten, kdo stojí uprostřed, má právo slovem „Stop“ otázku odmítnout. Naopak jsou vítány otázky, které vedou tázaného ke kreativě, vymýšlení odpovědí fantazijních, neobvyklých, nestereotypních (např. „Čím by ses živil na Marsu?“).

Kladení otázek doprovází také akce přecházení přes kruh na druhou stranu. To znamená, že ten, kdo se táže,

se ptá a současně přechází přes kruh z místa, kde stál původně, na jiné místo. Kladení otázek by mělo být dynamické – to znamená, že jakmile ten, kdo stojí uprostřed, zodpoví otázku, už vychází někdo další (kdokoliv, pořadí se předem neurčuje) s další otázkou.

Podstatné je motivovat žáky k tomu, že odpovědi na otázky nemusí být pravdivé, ale měly by být alespoň nějaké. Stejně tak tážající by měl formulovat otázku, která vede odpovídajícího k fabulování, kreativnímu přemýšlení. Tímto rozvíjíme tvořivost dětí, verbální pohotovost, schopnost improvizovat, zvládnout nečekaný impuls. Jde nám o rychlou reakci a odpověď – otázky mohou přicházet v poměrně rychlém a dynamickém sledu z různých stran. Pokud ten, kdo stojí uprostřed, nezačne svou odpověď do okamžiku, než přecházející zaujme nové místo, je uprostřed kruhu vystřídán. Další přecházející s novou otázkou může vyjít teprve po dokončení odpovědi. Ten, kdo stojí uprostřed, tak může tempo kladení otázek korigovat délkou své odpovědi. Další členové skupiny však mají právo odpověď přerušit dalším přechodem s otázkou, je-li odpověď toho, kdo stojí v kruhu, dlouhá, nezajímavá nebo mimo téma.

Reflexe: Bylo pro vás obtížné reagovat nepřipraveně na nečekanou otázku? Těšili jste se, jaká otázka přijde, nebo jste měli spíše obavy? Překvapila vás vaše vlastní odpověď? Je pro vás obtížné rychle zareagovat na nečekanou situaci? Co jste se touto hrou učili, v čem jste se zdokonalovali, co jste si vyzkoušeli? Připomněla vám tato hra nějakou situaci z reálného života? Kdy je v umělecké tvorbě důležité umět improvizovat?

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK osobnostní a sociální Budování a udržování zdravých vztahů KOS-VZT-000-ZV5-001	Rozvíjí vztahy s ostatními.	- hrají se žáky hry se zaměřením na třídní kolektiv (citlivost k druhým, zájem o spolužáky) - nabízím žákům aktivity rozvíjející pozitivní atmosféru ve třídě
KK osobnostní a sociální Identita KOS-SEB-000-ZV5-001	Poznává jedinečnost vlastní osobnosti.	- začleňuji pravidelné aktivity na sebereflexi, kde si žáci mohou uvědomovat své úspěchy, výzvy a osobní růst (umožním žákům psát deníky, reflektovat své zkušenosti a sdílet své myšlenky v diskusích ve třídě, zaznamenávat seberozvoj do kompetenčních kruhů, map pokroku) - zařazuji do výuky aktivity, při nichž žák zkouší nové věci (prožitky úspěchu v dané činnosti, aktivitě) - zařazuji do výuky aktivity, v nichž žák jedná spontánně, nestereotypně

Metodický komentář pro učitele

Učitel by neměl v rámci této aktivity vstupovat do středu kruhu a být tážán. Může v některé chvíli sám klást otázky, ale měl by být více v roli pozorovatele, který sleduje převážně reakce dětí na dané otázky a také obsahovou stránku dotazů samotných.

Aktivita je doporučena jako aktivační, podporující komunikaci, hru, slovní představivost, dovednost improvizace.

Aktivitu se doporučuje zadávat v průběhu nebo na konci lekce či setkání. Doporučuji před danou aktivitou pracovat se slovní představivostí a slovní asociací například s cvičeními:

1. „**Asociace**“ – Skupina stojí v kruhu, učitel řekne jakékoliv slovo a po směru kruhu žáci jeden za druhým vytvářejí na základě slova následnou slovní asociaci;
2. „**Demonstrace**“ – podobná aktivita s asociacemi. Po kruhu skládají tři žáci po sobě krátkou větu na základě slova, které vysloví první z nich – celá skupina to pak 2× opakuje jako skandování při

demonstraci – například „auto-jede-pomalů“ a celá skupina skanduje to samé.
Aktivita cílí na rychlost slovního vyjádření, hru s trapností a chybou; na souhru;

Aktivitu je třeba hrát ve třídě s dobrou skupinovou dynamikou. Součástí pravidel by mělo být, že neklademe otázky útočné, agresivní, osobní.

Popis ověřování

Učitel třídy by měl být v rámci této aktivity také v roli pozorovatele a optimálně se otázek v kruhu vůbec nezúčastnit. Ideální je aktivitu reflektovat, a to jak z pohledu účastníků a dotázaných, tak z pohledu pozorovatele – učitele.

Sledujeme:

- obsah kladených otázek – jakého druhu jsou (pozitivní/negativní/útočné/podpůrné atd.);
- způsob, jak tázaný reaguje, jestli je schopný v daném kolektivu reagovat nebo se stydí nebo odpovídá úsečně a podobně;
- reaktivitu a dynamiku dětí v rámci přecházení v kruhu a konkrétních výměn (skáčou si do řeči / křičí atd.).

Oceňujeme:

- rychlé generování otázek – jejich osobitost, jedinečnost, ale i citlivost ke spoluhráči i k průběhu hry (byla otázka pro spoluhráče dobrým podnětem pro improvizovanou reakci?);
- rychlé generování odpovědí na nečekané otázky – schopnost improvizace;
- jedinečnost, originalitu, která respektuje ostatní ve hře (ve hře nejde o originalitu „za každou cenu“, ale o originální výzvu pro reakci spoluhráče – důležité tedy je i to, jak hráč vnímá spoluhráče, jakou nabídku dává pro společnou hru);
- zapojení do reflexe.